

Dosarul nr. 3ra-131/22
2-20065550-01-3ra-11022022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (V. Ciumac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

DECIZIE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând recursul depus de Serviciul Vamal,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Vasile Surugiu împotriva Serviciului Vamal, terț Biroul Vamal
Nord privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, restabilirea
în funcția anterior deținută și încasarea plăților salariale pentru perioada lipsei
forțate de la muncă,

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul depus de către Serviciul Vamal împotriva hotărârii din
12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La 16 iunie 2020 Vasile Surugiu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Vamal privind contestarea actului administrativ individual
defavorabil și încasarea plăților salariale pentru perioada lipsei forțate de la muncă.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că, la
15 februarie 2020, fiind încadrat la serviciu în cadrul Biroului Vamal Nord, în
calitate de inspector principal, se afla la Postul Vamal Unguri al Postului Vamal
Otaci, unde conform atribuțiilor de serviciu avea în competența sa verificarea
transportului rutier la ieșirea și intrarea în țară.

Reclamantul a enunțat că, la Postul Vamal Unguri nu sînt create niciun fel de
condiții de muncă pentru asigurarea îndeplinirii corespunzătoare a atribuțiilor de

serviciu, iar colaboratorul vamal are obligațiunea să efectueze controlul și să perfecteze actele atât pentru mijloacele de transport care ies din țară, cât și pentru mijloacele de transport care intră în țară.

Reclamantul Vasile Surugiu a menționat că în seara zilei de 15 februarie 2020, la Postul Vamal Unguri pe direcția ”intrare” în țară a efectuat controlul unui microbuz în care, în afară de șofer, mai erau 5 persoane, cărora le-a înmânat 6 formulare tipizate pentru a fi completate. Iar, ulterior a recepționat doar 4 formulare îndeplinite, deoarece 2 pasageri au spus că nu au cu ei ochelarii și nu pot descifra toate înscrisurile de pe formular, aceștia declarând bunurile verbal.

Reclamantul a specificat că, în urma efectuării verificării mărfii și a controlului fizic al mărfii, în afară de marfa declarată de pasageri a stabilit 5 cutii de bagaj neînsoțit cu gravuri (desene pentru copii) în cantitate de 90 kg. Valoarea mărfurilor respective în vamă a fost apreciată la suma de 6000 de lei, fiind astfel întocmit chitanțierul și încasată suma de 2012,29 de lei, după care a dat acordul autovehiculului pentru intrare.

Subsecvent, Vasile Surugiu a indicat că, la 17 februarie 2020, când a revenit la serviciu în schimbul următor, a fost anunțat că mijlocul de transport menționat supra, în seara de 15 februarie 2020, în jurul orelor 23:00, a fost oprit în or. Bălți de către colaboratorii Postului Vamal mobil, fiind depistate mărfuri ce nu au fost vămuite. Iar, în automobil, în momentul stopării se afla șoferul și un pasager, cinci pasageri fiind debarcați pe parcurs. Totodată, a fost anunțat despre necesitatea de a depune explicații referitoare la acest caz, ca ulterior să nu mai primescă nicio informație despre acesta.

Reclamantul Vasile Surugiu a notat că, în luna martie, data nu o poate indica deoarece nu i s-a înmânat o copie a actului, a fost invitat în or. Bălți la oficiul central, unde i s-a comunicat că a fost pornită ancheta de serviciu pe marginea cazului nominalizat și urmează să răspundă la 10 întrebări, care au fost formulate anterior.

În context, reclamantul a susținut că, i s-a refuzat în eliberarea unei copii a procesului-verbal, precum și a informației ce ține de ancheta de serviciu și nu i s-a acordat posibilitatea de a depune explicații, fiindu-i comunicat doar că va fi anunțat când poate lua cunoștință de materialele anchetei de serviciu. Cu toate acestea, nu a primit nicio informație, nu i s-a acordat posibilitatea de a lua cunoștință cu materialele acumulate în urma anchetei de serviciu, de a o contesta, de a prezenta argumente, reieșind din informația ce se conținea în aceasta, nu a fost invitat la ședința comisiei și nu a fost anunțat despre locul și timpul petrecerii ședinței, fiindu-i doar transmis ordinul privind sancționarea cu destituirea din funcție, din conținutul căruia a concluzionat că ancheta a fost efectuată tendențios.

În argumentarea concluziei enunțate, reclamantul a subliniat că timpul efectuării controlului mijlocului de transport la 15 februarie 2020, a fost de 30 minute, comparativ cu controlul poliției de frontieră, care a durat un minut. Iar, faptul că a fost descrisă fiecare etapă, indicând timpul, deja arată lipsa de obiectivitate a membrilor comisiei. Acest fapt se confirmă inclusiv și prin procesele-verbale pe care le-a primit la 13 iunie 2020, în urma solicitării depuse.

De asemenea, reclamantul a relevat că în procesul-verbal de examinare a secvențelor video nr.1 din 03 martie 2020, care de fapt ar trebui ca și procesul nr.2 din aceeași dată, să conțină numai descrierea înregistrării, se conține analiza acțiunilor colaboratorului vamal, deși analiza nu ține de competența unei persoane, dar a comisiei. Iar, secvențele video nu i-au fost prezentate, deși prin scrisoarea din 18 mai 2020 le-a solicitat.

Reclamantul consideră neîntemeiat argumentul angajatorului precum că a verificat selectiv bagajele ce se aflau în compartimentul marfar, fără a verifica detaliat conținutul acestora, or instrucțiunile interne privind modul de efectuare a controlului indică anume această modalitate de efectuare a controlului.

Reclamantul a susținut că la caz, deoarece în mijlocul de transport erau 6 persoane și fiecare din ei a declarat că în geți sânt bunurile lor personale, iar în urma verificării selective a uneia dintre geți au fost depistate lucruri personale, în mod normal nu au fost verificate toate bagajele. Mai mult, mijlocul de transport a fost verificat peste două ore din momentul trecerii frontierei, motiv din care nu se poate afirma cu certitudine, dacă bunurile ce au fost depistate de către colaboratorii postului mobil se aflau în camion la momentul trecerii controlului vamal sau au fost încărcate pe parcurs, deoarece din câte se înțelege șoferul a avut mai multe opriri.

Referitor la mențiunile din ordinul contestat privind depistarea anumitor mărfuri, reclamantul a indicat că, nu există informații cu privire la tipul mărfii, cantitatea depistată, dacă aceasta a fost sau nu tănuită, a fost depistată în bagajele pasagerilor sau în bagajele neînsoțite.

Cu referire la faptul că, ultimele 4 treceri ale lui Ion Gurev au avut loc anume în schimbul său, Vasile Surugiu a menționat că, acesta transportă pasageri și colete din Moscova și are un grafic de lucru prestabilit. În context, reclamantul a enunțat că a activat la Postul Vamal Unguri aproximativ două luni, conform graficului stabilit de către șefii postului vamal și nu a avut nicio modalitate de a influența acest grafic.

Referitor la depistarea a două cutii nedeclarate de gravuri, reclamantul a invocat că din cauza condițiilor de lucru de la Postul Vamal Unguri, adică lipsa unui loc special pentru descărcarea bunurilor, faptul că în microbuz erau mai mulți pasageri, iar o parte din ei au coborât înainte de efectuarea controlului, luându-și bagajele sale, există posibilitatea ca să nu fi observat acele două cutii. Iar, codul mărfii indicat în ordin 321310, care urma să fie atribuit acelor gravuri, reclamantul a precizat că, acesta se referă la alte categorii de bunuri decât cele ce se aflau în cutii și prețul lor de vămuire este mai mic decât a celor indicate de el.

Reclamantul Vasile Surugiu a subliniat că pentru a ajunge la suma menționată de 99412 lei, comisia a indicat la toată marfa depistată prețuri mai mari, fără a numi o expertiză pentru stabilirea autenticității produsului și corespunderii lui cu brandul vizat sau pentru evaluarea mărfii.

La fel, reclamantul în privința încălțăminteii, care s-ar fi aflat în geți, a punctat doar că, gețile din microbuz au fost indicate ca bunuri personale ale pasagerilor.

Subsecvent, reclamantul a invocat că, ancheta de serviciu a fost efectuată cu încălcarea dispozițiilor art. 67, 70, 137 din Codul administrativ, iar încheierea asupra rezultatelor investigației de serviciu i-a fost adusă la cunoștință prin intermediul oficiului poștal tocmai la 13 iunie 2020, la fel ca și procesul-verbal al ședinței comisiei de disciplină pe marginea acestui caz.

În context, reclamantul a enunțat că, conform investigației de serviciu au fost stabilite doar circumstanțe atenuante.

Prin urmare, reclamantul Vasile Surugiu a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal și discriminatoriu ordinului Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020 „Cu privire la sancționarea dlui Vasile Surugiu Biroul Vamal Nord” cu anularea acestuia și cu obligarea pârâtului să-i achite salariul nerealizat în legătură cu absența forțată de la serviciu (f.d. 3-8).

Prin încheierea din 24 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în temeiul art. 205 Cod administrativ s-a atras în proces, în calitate de terț Biroul Vamal Nord (f.d.2).

Prin încheierea protocolară din 03 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost atras în proces în calitate de terț Andrian Lavric (f.d.101).

La 06 februarie 2021 Vasile Surugiu, a expediat prin intermediul poștei electronice susținerile orale pe marginea cererii de chemare în judecată, prin care concretizându-și pretențiile a solicitat anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020 „Cu privire la sancționarea dlui Vasile Surugiu Biroul Vamal Nord”, restabilirea în funcția anterior deținută și repararea prejudiciului material și moral, în urma absenței forțate de la serviciu (f.d. 95-96).

Prin încheierea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vasile Surugiu, în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral și s-a respins ca neîntemeiat demersul Serviciului Vamal privind declararea inadmisibilității acțiunii lui Vasile Surugiu din motivul încălcării termenului de depunere a cererii de chemare în judecată (f.d. 97-99).

Prin hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vasile Surugiu. S-a anulat ca fiind ilegal ordinul Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020 „Cu privire la sancționarea dlui Vasile Surugiu Biroul Vamal Nord”. S-a restabilit Vasile Surugiu în funcția deținută anterior de inspector principal Post Vamal Unguri (PVFL, rutier), Biroul Vamal Nord. S-a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Vasile Surugiu salariul mediu lunar pentru toată perioada absenței forțate de la muncă (f.d. 104).

La 25 februarie 2021, Serviciul Vamal a depus apel împotriva hotărârii din data de 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii lui Vasile Surugiu (f.d.109).

Iar, la data de 12 aprilie 2021 Serviciului Vamal i-a fost notificată copia hotărârii motivate a primei instanțe, conform avizului de recepție DS8001422353AS, anexat la materialele dosarului (f.d. 121).

Ulterior, la 11 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, Serviciul Vamal a prezentat motivarea apelului (f.d. 130-136).

Prin urmare, instanța de apel corect a constatat că apelul depus de către Serviciul Vamal este în termen.

Prin decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Serviciul Vamal împotriva hotărârii din 12 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.172-182).

În susținerea deciziei emise, Curtea de Apel Chișinău a indicat că soluția primei instanțe privind admiterea acțiunii, este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

Invocând dispozițiile art.13, art. 41 alin. (3) și (4), art. 51 alin. (2), art. 52 lit. h) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017 și art. 64 din Legea nr.158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, instanța de apel a conchis că, autoritatea publică pârâtă a ajuns la o concluzie pripită, precum că acțiunile reclamantului Vasile Surugiu urmează a fi apreciate ca abatere disciplinară gravă, ce conduce la destituirea din funcție.

La acest capitol, instanța de apel a menționat că, spre deosebire de alte sancțiuni, în cazul destituirii din funcția publică, aceasta poate fi aplicată pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse în modul stabilit sau pentru săvârșirea unei abateri disciplinare care a avut consecințe grave. La caz, condițiile aplicării sancțiunii disciplinare sub formă de destituire din funcție a reclamantului Vasile Surugiu nu se regăsesc, or, în privința acestuia nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse, sau sancțiuni disciplinare care au avut consecințe grave.

Astfel, instanța de apel a catalogat ca fiind justă opinia instanței de fond că la determinarea sancțiunii disciplinare, de către Serviciul Vamal nu a fost respectat principiul proporționalității sancțiunii, principiu fundamental aplicabil regimului răspunderii disciplinare a funcționarului. Respectiv, punând la baza soluționării speței principiul proporționalității dintre fapta săvârșită de Vasile Surugiu și sancțiunea disciplinară aplicată prin ordinul Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020, se atestă netemeinicia actului administrativ contestat și lipsa proporționalității acestuia în coraport cu acțiunile reclamantului întreprinse în cadrul exercitării obligațiilor de serviciu.

Cu referire la argumentul Serviciului Vamal, precum că prima instanță deși a constatat existența abaterii disciplinare, a considerat că sancțiunea aplicată este prea aspră, fără a ține cont de faptul că unica consecință juridică legală pentru asemenea acțiuni, prevăzute de art. 51 alin. (2) lit. a) al Legii cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, este destituirea din funcție, Curtea de Apel Chișinău a notat că, în hotărârea primei instanțe nu este indicat că încălcările comise de către Vasile Surugiu se încadrează nemijlocit în prevederile art. 51 alin. (2) lit. a) din Legea nominalizată. Or, acțiunile reclamantului ar putea fi catalogate

ca abateri disciplinare și prin prisma prevederilor art. 51 alin. (1) din Legea enunțată, adică abateri disciplinare, însă nu grave.

La fel, instanța de apel a menționat că, odată cu anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020, prima instanța întemeiat la restabilit pe Vasile Surugiu în funcția de inspector principal al Postului Vamal Unguri (PVFL, rutier), Biroul Vamal Nord, ca efect al anulării ordinului cu privire la destituirea reclamantului din funcția deținută.

Referitor la pretenția reclamantului de reparare a prejudiciului patrimonial sub forma salariului pentru absența forțată de la serviciu din data destituirii și până la data pronunțării hotărârii judecătorești, Curtea de Apel Chișinău reținând prevederile art. 90 alin. (2) lit. a), art. 117, art. 165 alin. (1), (3), art. 329 alin. (1), art. 330 alin. (1) lit. b), f) și alin. (2) din Codul muncii, a relevat că odată ce s-a constatat ilegalitatea ordinului Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020, este întemeiată soluția instanței de fond de a încasa din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Vasile Surugiu a salariului pentru toată perioada absenței forțate de la muncă, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public și bugetul asigurărilor sociale.

La 14 decembrie 2021 Serviciul Vamal a depus recurs, iar la 16 februarie 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Vasile Surugiu.

În susținerea recursului, cu referire la argumentul instanțelor ierarhic inferioare precum că Serviciul Vamal nu a respectat principiul proporționalității, or, acțiunile lui Vasile Surugiu nu se încadrează în categoria abaterilor disciplinare grave pentru care poate fi aplicată sancțiunea disciplinară destituire din funcție, Serviciul Vamal a menționat că Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat prevederile art.51 alin.(2) lit.a) al Legii cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017.

În context, relevând dispozițiile art.16 alin. (1), art.137 alin. (2) din Codul administrativ, recurentul a menționat că acțiunile lui Vasile Surugiu au contribuit la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale, iar unica consecință juridică legală pentru asemenea acțiuni este destituirea din funcție.

Subsecvent, recurentul a remarcat faptul că instanțele ierarhic inferioare indirect au constatat totuși existența abaterii disciplinare, însă au considerat că sancțiunea aplicată este prea aspră și că acțiunile lui Vasile Surugiu nu pot fi catalogate ca abatere disciplinară gravă, atribuindu-le la categoria abaterilor disciplinare prevăzute de art.51 alin.(1) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, fără a indica în mod expres tipul acestei abateri și a-și argumenta opinia prin prisma normelor legale în vigoare.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 30 noiembrie 2021, iar la materialele cauzei lipsesc date despre notificarea dispozitivului deciziei contestate.

La data de 14 decembrie 2021 Serviciul Vamal a depus recurs împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.183)

Totodată, decizia motivată din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Serviciului Vamal la 18 ianuarie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.184 verso).

La data de 16 februarie 2022, Serviciul Vamal a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.190-193).

Astfel, recursul depus de către Serviciul Vamal este în termen.

La data de 16 februarie 2022, în adresa intimatului Vasile Surugiu și a terțului Biroul Vamal Nord a fost expediată copia recursului depus de Serviciul Vamal, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.194). Însă, deși Biroul Vamal Nord a recepționat copia recursului la data de 16 februarie 2022, conform avizului de recepție DS8006188563AS (f.d.196), acesta nu și-a valorificat dreptul său procedural respectiv și nu a depus referință la recursul Serviciului Vamal.

Totodată, Vasile Surugiu, la 25 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, și la 28 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal a depus referință la recursul Serviciului Vamal, prin care a solicitat respingerea recursului (f.d.209-212).

Prin încheierea din 20 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Serviciul Vamal a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători (f.d. 217).

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind actele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei

Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii, de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Vasile Surugiu.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

O acțiune în contencios administrativ în corespundere cu art. 206 alin. (1) lit. a)-e) din Codul administrativ, poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Totodată, în condițiile art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, prin ordinul nr. 544-p din 07 aprilie 2020 a fost aplicată lui Vasile Surugiu sancțiunea disciplinară, destituirea din funcție (f.d.9-12).

La 16 iunie 2020 Vasile Surugiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal prin care a solicitat anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020, restabilirea în funcția anterior deținută și

repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin absența forțată de la muncă (f.d. 95-96).

Prin încheierea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vasile Surugiu, în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral și s-a respins ca neîntemeiat demersul Serviciului Vamal privind declararea inadmisibilității acțiunii lui Vasile Surugiu din motivul încălcării termenului de depunere a cererii de chemare în judecată (f.d. 97-99).

Fiind investită cu examinarea cauzei, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin hotărârea din 12 februarie 2021 a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vasile Surugiu.

Iar, examinând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 30 noiembrie 2021 a menținut hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.172-182).

Instanța de recurs studiind materialele dosarului în raport cu circumstanțele cauzei și prevederile legale pertinente, conchide că instanțele ierarhic inferioare eronat au stabilit temeinicia acțiunii înaintate de Vasile Surugiu, prin urmare actele de dispoziție emise de instanțele ierarhic inferioare urmează a fi casate, din motivele ce succed.

Conform art. 224 alin.(1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Articolul 207 din Codul muncii prevede că sancțiunea disciplinară se aplică de organul căruia i se atribuie dreptul de angajare (alegere, confirmare sau numire în funcție) a salariatului respectiv. Salariaților care poartă răspundere disciplinară conform statutelor sau regulamentelor disciplinare și altor acte normative li se pot aplica sancțiuni disciplinare și de organele ierarhic superioare celor indicate la alin.(1). Salariații care dețin funcții electivă pot fi concediați (art.206 alin.(1) lit.d)) numai prin hotărârea organului de care au fost aleși și numai în temeiuri legale.

Prevederile articolului 208 din Codul muncii stabilesc că, pînă la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Explicația privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Refuzul de a prezenta explicația cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților. În funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-și explice atitudinea și să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele și justificările pe care le consideră necesare.

În conformitate cu art. 210 din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărîre), în care se indică în mod obligatoriu: a)

temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii; b) termenul în care sancțiunea poate fi contestată; c) organul în care sancțiunea poate fi contestată.

Ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) de sancționare, cu excepția sancțiunii disciplinare sub formă de concediere conform art.206 alin.(1) lit.d) care se aplică cu respectarea art.81 alin.(3), se comunică salariatului, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii, iar în cazul în care acesta activează într-o subdiviziune interioară a unității (filială, reprezentanță, serviciu desconcentrat etc.) aflate în altă localitate – în termen de cel mult 15 zile lucrătoare și produce efecte de la data comunicării. Refuzul salariatului de a confirma prin semnătură comunicarea ordinului se fixează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților.

Ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) de sancționare poate fi contestat de salariat în instanța de judecată în condițiile art.355.

În conformitate cu art. 49 al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, pentru neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu, pentru încălcarea normelor de etică și conduită, pentru pagubele materiale pricinuite, pentru contravențiile sau infracțiunile săvârșite în timpul ori în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, funcționarul vamal poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz. Răspunderea disciplinară reprezintă un ansamblu de norme care reglementează actele și faptele săvârșite de către funcționarul vamal în exercitarea atribuțiilor sale, considerate a fi abateri disciplinare, precum și de sancțiuni care se aplică în mod corespunzător.

Prevederile art. 53 alin. (1-4) și (7) al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017 stabilesc că, sancțiunile disciplinare se aplică de către directorul Serviciului Vamal: a) în termen de 6 luni de la data săvârșirii abaterii, cu excepțiile prevăzute de Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și de Codul muncii al Republicii Moldova; b) în termen de o lună de la data constatării abaterii disciplinare de către angajator, în urma efectuării unei anchete de serviciu, iar în cazul în care funcționarul vamal se află în concediu anual de odihnă, în concediu de studii sau în concediu medical acest termen se suspendă pînă la revenirea acestuia la serviciu.

Sancțiunea disciplinară, exceptând avertismentul, nu poate fi aplicată decât după o cercetare prealabilă a faptei imputate de către comisia de disciplină. Cercetarea prealabilă impune aplicarea sancțiunii disciplinare după investigarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului vamal.

La individualizarea sancțiunii disciplinare se va ține seama de cauzele și gravitatea abaterii disciplinare, de circumstanțele în care aceasta a fost săvârșită, de comportamentul funcționarului vamal în timpul serviciului, precum și de existența altor sancțiuni disciplinare al căror termen nu a expirat.

Constituirea, componența și atribuțiile comisiei de disciplină, precum și procedura de efectuare a anchetei de serviciu și de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilesc printr-un regulament aprobat prin ordinul directorului.

Actul administrativ de sancționare disciplinară poate fi atacat în instanța de contencios administrativ în modul stabilit de lege.

Conform art. 59 alin. (1-4) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, sancțiunea disciplinară se aplică de către persoana/organul care are competența legală de numire în funcție.

Sancțiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvârșirii abaterii, cu excepția sancțiunii disciplinare în cazul emiterii de către Curtea de Conturi a opiniei contrare sau în cazul imposibilității exprimării opiniei asupra situației financiare a autorității/instituției bugetare și cu excepția sancțiunii disciplinare pentru încălcarea legislației cu privire la declararea averii și intereselor personale, la soluționarea conflictelor de interese și la regimul juridic al incompatibilităților și restricțiilor, care se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data rămânerii definitive a actului prin care se constată săvârșirea abaterii disciplinare.

Sancțiunea disciplinară, cu excepția celei specificate la art.58 lit.a), nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

Din comisia de disciplină face parte în mod obligatoriu un reprezentant al organizației sindicale reprezentative sau, în cazul în care sindicatul nu este reprezentativ sau funcționarii publici nu sînt organizați în sindicat, un reprezentant desemnat prin votul majorității funcționarilor publici pentru care este organizată comisia de disciplină, precum și curgerea termenelor specificate la alin.(2) și (3).

Conform art. 59 alin. (6-8) și alin. (10-11) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, comisia de disciplină este obligată să ceară funcționarului public o explicație scrisă privind fapta comisă.

După cercetarea prealabilă, comisia de disciplină propune autorității publice respective sancțiunea aplicabilă funcționarului public vinovat.

Actul administrativ cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare se aduce la cunoștința funcționarului public în termen de 5 zile de la emitere, sub semnătură.

La individualizarea sancțiunii disciplinare se va ține seama de cauzele și gravitatea abaterii disciplinare, de circumstanțele în care aceasta a fost săvârșită, de comportamentul funcționarului public în timpul serviciului, precum și de existența altor sancțiuni disciplinare al căror termen nu a expirat.

Modul de constituire, organizare și funcționare, componența, atribuțiile, modul de sesizare și procedura de muncă a comisiilor de disciplină se aprobă de Guvern.

Articolul 64 alin. (1) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008 prevede că, persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune destituirea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcția publică, în următoarele cazuri: a) drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru

încălcarea prevederilor art.22 alin.(1) lit.f1), precum și pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse în modul stabilit; b) drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru săvârșirea unei abateri disciplinare care a avut consecințe grave; c) dacă s-a ivit un motiv legal de incompatibilitate, iar funcționarul public nu acționează pentru încetarea acesteia în termenul stabilit de prezenta lege; c1) stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către funcționarul public a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese; c2) nedeținere de către funcționarul public a declarației de avere și interese personale sau refuz de a o depune, în condițiile art.27 alin.(8) din Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate; c3) dispunere de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate; d) incompetență profesională stabilită în urma obținerii calificativului „nesatisfăcător” la evaluarea anuală a performanțelor profesionale ale funcționarului public, în condițiile prezentei legi; e) refuz de a depune jurământul prevăzut la art.32; f) absență nemotivată de la serviciu timp de 4 ore consecutive pe parcursul unei zile lucrătoare.

Instanța de recurs relevă că, prin raportul șefului Postului Vamal Otaci din 20 februarie 2020 s-a cerut șefului Biroului Vamal Nord inițierea anchetei de serviciu, cu stabilirea gradului de culpabilitate al funcționarului vamal Vasile Surugiu, pe faptul introducerii ilicite de mărfuri pe teritoriul vamal prin Postul Vamal Unguri de către Ion Gurev (f.d. 33).

Prin ordinul nr.505-O din 21 februarie 2020 cu privire la inițierea anchetei de serviciu, șeful Biroului Vamal Nord a dispus inițierea anchetei de serviciu, pe faptul examinării corectitudinii îndeplinirii atribuțiilor de serviciu de către funcționarul Biroului Vamal Nord, Vasile Surugiu, antrenat în serviciu, în cadrul Postului Vamal Unguri (PVFI, rutier), la 15 februarie 2020, ca rezultat al depistării la 15 februarie 2020, de către SEM NORD a mărfurilor fără acte de proveniență, în cadrul efectuării controlului fizic, în a doua linie de control a autocamionului cu n/î QXV901.(f.d. 32)

Potrivit procesului-verbal de examinare a secvențelor video nr.1 din 03 martie 2020, s-a concluzionat că, făcând o analiză a acțiunilor inspectorului vamal Vasile Surugiu, în raport cu atribuțiile de serviciu, comisia a concluzionat că, la efectuarea controlului vamal, acesta a verificat selectiv bagajele ce se aflau în compartimentul marfar al mijlocului de transport, fără a verifica detaliat conținutul acestora. (f.d. 36)

Totodată, conform procesului-verbal de examinare a secvențelor video nr.2 din 03 martie 2020 s-a constatat că, timpul staționării autocamionului de model Mercedes Sprinter cu n/î QXV901, în zona de control vamal a Postului Vamal Unguri (PVFL, rutier) a fost în intervalul de timp: 09:15:18 - 10:20:39 (în total o oră și cinci minute). (f.d. 34)

Prin încheierea din 06 martie 2020 asupra rezultatelor investigației de serviciu efectuată în baza ordinului Biroului Vamal Nord nr.505-O din 21 februarie 2020, comisia de disciplină a Biroului Vamal Nord, ca urmare a efectuării anchetei de serviciu, a propus angajatorului, funcționarului vamal al Biroului Vamal Nord, Vasile Surugiu să fie aplicată sancțiunea disciplinară, destituire din funcție. (f.d. 20-31)

Conform procesului-verbal din 19 martie 2020 al ședinței comisiei de disciplină pe marginea anchetei de serviciu inițiată în baza ordinului Biroului Vamal Nord nr.505-o din 21 februarie 2020, comisia de disciplină a Serviciului Vamal a menținut propunerea de decizie pe marginea anchetei de serviciu inițiată în baza ordinului Biroului Vamal Nord nr.505-O din 21 februarie 2020 și a propus remiterea încheierii pe marginea rezultatelor investigației de serviciu Direcției management personal pentru elaborarea proiectului de ordin privind aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarului vamal, Vasile Surugiu (f.d. 19).

La 07 aprilie 2020 a fost emis ordinul nr.544-p cu privire la sancționarea lui Vasile Surugiu, prin care directorul Serviciului Vamal a dispus aplicarea lui Vasile Surugiu, inspector principal Post Vamal Unguri (PVFL, rutier), Biroul Vamal Nord, sancțiunea disciplinară, destituire din funcție (f.d. 9-12).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, autoritatea publică a respectat prevederile legale privind desfășurarea anchetei de serviciu.

În acest context, instanța de recurs respinge argumentele intimatului Vasile Surugiu, precum că, nu i s-a acordat posibilitatea de a depune explicații pe marginea cazului examinat, or conform materialelor dosarului administrativ, acesta la 17 februarie 2020 a depus explicații pe numele șefului Biroului Vamal Nord (f.d.39 dosar administrativ) și a fost audiat la 02 martie 2020 de către comisia de anchetă, având posibilitatea de a-și expune poziția sa (f.d.31-37 dosar administrativ).

Instanța de recurs relevă că, drept temei pentru aplicarea sancțiunii lui Vasile Surugiu este indicat faptul introducerii ilicite de mărfuri pe teritoriul vamal prin Postul Vamal Unguri de către Ion Gurev, șofer al autocamionului cu n/î QXV901, înregistrat la trecerea frontierei în SI Frontiera la 15 februarie 2020, ora 20:25 min. și supus controlului vamal de către funcționarul vamal în exercițiu, Vasile Surugiu.

Astfel, conform procesului-verbal privind efectuarea controlului vamal de către echipa mobilă din 15 februarie 2020, în mijlocul de transport de model Mercedes Sprinter cu n/î QXV901, la Ion Gurev, au fost depistate și ridicate mărfuri în asortiment, care nu au fost declarate la intrarea în Republica Moldova (f.d.48 dosar administrativ).

Potrivit informației despre traversarea frontierei Republicii Moldova, mijlocul de transport de model Mercedes Sprinter cu n/î QXV901 a fost verificat la intrarea în Republica Moldova de către inspectorul Vasile Surugiu (f.d.58, 73-74 dosar administrativ).

De altfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, însăși Vasile Surugiu indică atât în motivarea acțiunii cât și pe parcursul desfășurării anchetei de serviciu, că anume el a admis intrarea în Republica Moldova a mijlocului de transport de model Mercedes Sprinter cu n/î QXV901, efectuând controlul vamal al acestuia.

În acest context, instanța de recurs respinge argumentul intimatului Vasile Surugiu precum că, mijlocul de transport de model Mercedes Sprinter cu n/î QXV901 a fost verificat de către echipa mobilă peste două ore din momentul trecerii frontierei, motiv din care nu se poate afirma cu certitudine dacă bunurile ce au fost depistate de către colaboratorii postului mobil se aflau în automobil la momentul trecerii controlului vamal sau au fost încărcate pe parcurs.

Or, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, Ion Gurev, a cărui marfă a fost depistată ca fiind nevămută de către colaboratorii Postului Vamal mobil, fiind audiat de către inspectorul superior al echipei mobile, a declarat că mărfurile în asortiment, care au fost depistate și ridicate de echipa mobilă, dar care nu au fost declarate la intrarea în Republica Moldova le-a primit în orașul Moscova și urma să le livreze în mun. Chișinău (f.d.55 dosar administrativ).

Respectiv, instanța de recurs decelează că, la traversarea frontierei Republicii Moldova, aceste mărfuri se aflau în mijlocul de transport de model Mercedes Sprinter cu n/î QXV901, care a fost supus controlului vamal de către Vasile Surugiu.

Mai mult, însăși intimatul Vasile Surugiu, în cererea de chemare în judecată a menționat că a efectuat verificarea selectivă doar a uneia dintre genți, în care au fost depistate lucruri personale și nu au fost verificate toate bagajele, deoarece în mijlocul de transport erau 6 persoane și fiecare din ei a declarat că în genți sânt bunurile lor personale.

Conform art. 51 al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017 , constituie abateri disciplinare: a) nerespectarea programului de muncă, inclusiv absența sau întârzierea nemotivată la serviciu ori plecarea de la serviciu înainte de ora stabilită în program, admise în mod repetat; b) intervențiile în favoarea soluționării unor cereri în afara cadrului legal; c) nerespectarea cerințelor privind păstrarea secretului de stat sau a confidențialității informațiilor de care funcționarul vamal ia cunoștință în exercițiul funcțiunii; d) refuzul nejustificat de a îndeplini sarcinile de serviciu și dispozițiile conducătorului; e) neglijența și/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor de serviciu; f) acțiunile care aduc atingere prestigiului Serviciului Vamal; g) încălcarea normelor de etică și conduită a funcționarului vamal; h) exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor politice și favorizarea vreunui partid politic sau vreunei organizații social-politice în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu; i) încălcarea prevederilor referitoare la obligațiile sale, conflictul de interese și restricțiile stabilite prin lege; j) încălcarea regulilor de organizare și desfășurare a concursului

pentru ocuparea funcției vacante sau temporar vacante, a regulilor de evaluare a performanțelor profesionale ale funcționarilor vamali; k) alte fapte considerate drept abateri disciplinare în legislația cu privire la funcția publică și funcționarii publici.

Constituie abateri disciplinare grave, ce conduc la destituirea din funcție, următoarele acțiuni comise intenționat sau din imprudență: a) acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale, dacă aceste acțiuni nu atrag răspunderea penală; b) reținerea, primirea spre păstrare și eliberarea bunurilor și a mijloacelor bănești fără perfectarea documentelor în modul stabilit; c) încălcarea modului stabilit de transmitere, utilizare și păstrare a ștampilei personale, a sigiliilor vamale, a ștampilelor și a documentelor de strictă evidență, având ca urmare pierderea sau utilizarea lor de către persoanele neautorizate; d) nerespectarea modului stabilit de perfectare a documentelor aferente operațiunilor vamale; e) divulgarea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată utilizate în activitatea de serviciu, pierderea documentelor, a copiilor autentificate ce conțin asemenea informații; f) acordarea de servicii prin uzul funcției în schimbul unei remunerații, al unui serviciu sau al altor beneficii; g) efectuarea de operațiuni vamale în afara orelor de program, în alt loc decât cel stabilit, fără autorizarea directorului, în cazul în care autorizarea era obligatorie și nu a fost acordată; h) stabilirea incorectă a valorii mărfurilor în vamă, fapt prin care s-a prejudiciat statul în proporții mari; i) folosirea în scopuri personale a oricăror sume de bani încasați ca taxe vamale ori ca alte taxe, plăți sau mijloace financiare destinate Serviciului Vamal, dacă această acțiune nu atrage răspunderea penală; j) ofensa adusă unui cetățean și lezarea drepturilor acestuia în timpul efectuării operațiunilor vamale, constatate în urma unei investigații de serviciu, a unei cercetări sau printr-o hotărîre judecătorească definitivă.

În acest sens, instanța de recurs atestă că, fapta săvârșită de către Vasile Surugiu, care a stat la baza emiterii Ordinului Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020, se încadrează în categoria abaterilor disciplinare grave, prevăzută la art.51 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, și anume la lit. a) a normei precitate, care prevede că acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale, dacă aceste acțiuni nu atrag răspunderea penală, se încadrează în categoria abaterilor disciplinare grave și conduce la destituirea din funcție.

Instanța de recurs respinge argumentul lui Vasile Surugiu precum că, pentru a stabili comiterea acestei abateri este nevoie de o valoare mai mare a mărfurilor care au fost trecute peste frontiera vamală, cu încălcarea legislației vamale, or valoarea mărfurilor, care nu au fost vămuite, nu condiționează stabilirea comiterii acestei abateri disciplinare.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, instanțele ierarhic inferioare greșit au stabilit că, fapta comisă de Vasile Surugiu se încadrează în prevederile art. 51 alin. (1) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017. Mai

mult, atât prima instanță cât și instanța de apel nici nu au identificat care abatere disciplinară prevăzută de acest alineat a fost comisă de Vasile Surugiu, limitându-se doar la indicarea unei norme legale, care reglementează mai multe abateri disciplinare.

Acest fapt denotă, că instanțele ierarhic inferioare au examinat supercificial cauza, neefectuând un control riguros al legalității actului administrativ individual contestat, prin prisma normelor legale pertinente cauzei.

În ordinea celor enunțate, se reține că, sancțiunea disciplinară este o formă a răspunderii juridice represive, adică mijloc de constrângere aplicabilă autorilor abaterilor disciplinare. Sancțiunile disciplinare urmăresc într-un final scopul evitării producerii pe viitor a unor fapte de acest fel, iar scopul sancțiunilor disciplinare este apărarea ordinii de drept și educarea funcționarilor de acțiune în spiritul respectării și asigurării acesteia, evidențiindu-se astfel atât caracterul represiv și coercitiv al sancțiunii, cât și cel preventiv-educativ.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, spre deosebire de alte abateri disciplinare, cele care au fost incluse în categoria abaterilor disciplinare grave, prevăzute la art. 51 alin. (2) al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, legiuitorul nu a acordat autorității publice dreptul discreționar la aplicarea sancțiunii disciplinare, stabilind expres sancțiunea ce urmează a fi aplicată pentru comiterea abaterii disciplinare respective.

Astfel, instanța de recurs reiterează că, la art. 51 alin. (2) al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, legiuitorul a prevăzut imperativ că abaterile disciplinare grave indicate în această normă legală, conduc fără echivoc la destituirea din funcție.

Mai mult, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, aceeași sancțiune, destituirea din funcție, a fost prevăzută pentru acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale, dacă aceste acțiuni nu atrag răspunderea penală, indiferent de forma de vinovăție a funcționarului public, intenție sau imprudență.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, instanțele ierarhic inferioare eronat au stabilit că, primul temei de destituire disciplinară, care se aplică pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, ca sancțiune disciplinară poate fi dispusă doar dacă funcționarul fusese sancționat în trecut, de cel puțin 2 ori și dacă de la aplicarea primei sancțiuni nu a trecut mai mult de un an. Or, la caz, Serviciul Vamal nu a dispus de dreptul discreționar în alegerea sancțiunii disciplinare, ce urma a fi aplicată lui Vasile Surugiu, legiuitorul stabilind imperativ sancțiunea ce urmează a fi aplicată în cazul comiterii abaterii disciplinare nominalizate.

Mai mult, prevederile art. 64 alin. (1) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, care condiționează aplicarea sancțiunii, destituirea din funcție, este adoptată anterior art. 51 alin. (2) al

Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, care reglementează aplicarea acestei sancțiuni, fără anumite condiționări.

Respectiv, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decelează că, instanțele ierarhic inferioare eronat au aplicat prioritar prevederile art. 64 alin. (1) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, care sunt norme generale aplicabile tuturor funcționarilor publici, în condițiile în care art. 51 alin. (2) al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, au fost adoptate ulterior și sunt norme speciale aplicabile funcționarului public vamal.

Or, conform art. 5 alin. (3) al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Iar, art. 7 alin. (3) al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art.5 alin.(3) și (4).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de Serviciul Vamal întemeiat și analizând actele cauzei în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția primei instanțe, menținută de instanța de apel, contravine circumstanțelor cauzei și prevederilor legale aplicabile cauzei.

Prin urmare, instanța de recurs indică că, la caz nu se regăsesc temeiuri de anulare a ordinului Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020, fiind emis legal și întemeiat.

Respectiv, pretenția lui Vasile Surugiu privind anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 544-p din 07 aprilie 2020 este neîntemeiată și urmează a fi respinsă. Iar, pretențiile privind restabilirea în funcția anterior deținută și repararea prejudiciului material cauzat prin absența forțată de la serviciu, fiind pretenții subsecvente, urmează soarta cerinței principale și urmează a fi respinse.

Dezideratele relevate supra reliefează incertitudinea concluziei date de instanțele inferioare, motiv din care se deduce că acestea au judecat formal cauza, fapt ce constituie o violare a articolului 6 § 1 CEDO și a dreptului litiganților la un proces echitabil, care prin prisma articolului 238 din Codul administrativ, aveau o speranță că instanța de judecată se va pronunța asupra tuturor motivelor invocate.

Finalmente, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că soluția asupra fondului cauzei, la care a ajuns instanța de recurs, este compatibilă cu prevederile articolului 6 § 1 CEDO, fiind prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, potrivit căruia

examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă o decizie, prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Din considerentele menționate și având în vedere că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au dat o apreciere corectă în ansamblu raportului juridic în litigiu, prin prisma cadrului legal aplicabil în speță și circumstanțelor constatate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Serviciul Vamal, de a casa decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată depuse de Vasile Surugiu.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Serviciul Vamal.

Se casează integral decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Surugiu împotriva Serviciului Vamal, terț Biroul Vamal Nord privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, restabilirea în funcția anterior deținută și încasarea plăților salariale pentru perioada lipsei forțate de la muncă și se emite o nouă decizie, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Surugiu împotriva Serviciului Vamal, terț Biroul Vamal Nord privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, restabilirea în funcția anterior deținută și încasarea plăților salariale pentru perioada lipsei forțate de la muncă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Aliona Miron

Nina Vascan